

A' ROMAI CSÁZÁRSÁG AP. KIRÁLYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 24. Februáriusban 1792.

BCU Chiu / Central University Library Chiu

Belső elegyes Tudófitatok.

Meg-igértük vala, hogy az Erdélyi Nagy Fejedelemséghéli 3 Nemzetből álló Nemes Státusok Députátiója Fejének a' Haza valóságos édes Attya és Fejedelme, a' F. Királyné, és a' több fő Hertzegek előtt mondott beszédjeit, 's amazoknak feleletjeiket fognók Erd. Olvasóinkal közölni; de minthogy ezek az általunk minden órán egéztizen ki-adandó Ország Deáriumában szóról szóra-is tökéletesen ki-adatnak, itt-is, és kétszer ki-adni szükségtelennek ítéljük. — Ezen Országos *Deputátió* az Ország közönséges halznát, az Ország Feje és Attya előtt, az Erdélyi F. Ud. Kancelláriával öltve vetett vállakkal hathatosan munkálódja. — Már most hülzem, hogy el-vezett a' *Kurir*

Q

Dures-

Derefse, mellyel fogadott volt abban, hogy a' F. Kormányshék nem fogja Kolosvárt maradni; és a' múlt Hétfőtől fogva más Paripáról gondolkozik a' Kurir. Soha kedvesebb vezetéségem ennél nem volt életemben. — Valamint az Örmény, ugy az Oláh Nemzetnek is Küldöttei vagynak Bétsben, és így nincs olly Nemzet, vagy Vallás (az egy setét Nemzeten kívül) egész Erdélyben, kiknek Küldöttei ne volnának itten. — Az Erdélyi Nemes Státusok 10 ezer aranyokat ajándottanak Kegyelmes Fejedelmeknek, az ő határ nélkül hív és haládatos Iziveknek ki-nyilatkoztatása jeléül.

Gróf *Szécsényi* Ferentz Ur ő Exja Kedves Hitelessével és Gr. *Festetics* Mária Kis afzlonnyal együtt Jan. 25. és 28-dikán megint a' Nápolyi Felség' afztalához méltoztattanak vala. Febr. 20-dikán szándékozik a' Gróf ott hagyni *Nápolyt*. — A' Magyarok Nápollyi emlékeztető pénzéről igen szép Olofz Versek jötenek-ki itten. — Az a' közönséges hír, hogy ezen Hazánk Küldöttje Gróf *Szécsényi* Ur ő Exja a' Sz. *Januarius* Rendje tzi-merével ajándékoztatott volna-meg; melly az első Nápolyi Rend.

Az itt lévő Török Követről 10 árkust irhatnánk; de még elég időnk lévén rá, tsak azt jegezzük-meg rólla (hátrább-is lesz valami) hogy a' jövő Vasárnap 11 és 12 óra között lesz a' F. Ts. Királyi Udvarnál lévő *Audentia* egész Udvari Gálával. — *Audentia* után a' nagy *Redut* Palotában fog ebédelni, és eltvére Kamarás Báll adatik érette az Udvarnál. — Hélsőn a' Tsáfszárénál lesz a' *Audentia*ja, és megint itt ebédelvén újra Kamarás Báll tartatik érette az Udvarnál. — A' *Szent István* Temploma előtt álló Házak, mellyek ott az uttzát igen keskenyé tették, minden órán el-hányvatnak.

Feldmarsal Lájdinánt Gróf *Khevenhüller* megholt, és F. M. Lájdinánt *Mitrofszky* Ur-is halálos ágyban fekszik. — Azt beszélik, hogy a' Horvát

váth Katonaság közzül is 6000 fegyveresek vagy-
nak mezduló parantsolattal.

Ugy értjük, hogy a' F. Palatinus szolgálatjá-
ban lévő Garda Komandó el-fogna töröltetni, és e'
helyet a' Nemes ifjakkól egy Palatináus Sereg fog-
na állittatni.

Hogy a' *Velentzei Politzia*, a' F. II-dik *Leo-
poldtól* fel-állittatott mostani Bétsi Politziánál nem
előbb való, sok történetekre nézve, elegendő pél-
dánk vagynak. — A' sok jövő menő nézői kö-
zött a' Török Követnek el-vezés a' napokban egy
drága kövekkel ki-rakott kése; panasolja az ott
lévő *Politziáj* Titzeek a' dolgot, és 6 óra alatt
vissza vevék a' Kézt a' Követnek, ki csak el-bá-
mula rajta, másoda bofzorkányság ez.

A' Kabinét Kantzelláriájában lévő ifjú Hertzeg
Lichtenstein Károlynak azt adta ő Felsőge parant-
solaiba, hogy minden nap meg-visgálja, ha val-
lyon a' Török Követnek nintsen-é valami fogyat-
kozása. — Új Billétet adnak mindenkor a' Kö-
vetség tagjainak izámokra a' Redutba — Udvari
játék néző helyre.

Azt mondják, hogy Hertz. *Lichtenstein* János rövid
idő múlva lakadalmat fog tartani *Firftenberg* Gróf
Kisasszonyal. De nevezetesebb az, hogy Gr. *Kin-
zki* Főlepné született *Dittrichstein* Asszonyinak Gróf
Kinzkitől lejendő tökéletes el-válása, a' Romai sz.
Szék előtt igen nagy szorgalmatossággal folytatta-
tik, melly-is ha izerentsésen meg-eshetik, ezen
Grófné azonnal Hertzeg *Schwartzenbergel* fogja első
élete párját fel-tserélni.

A' fel-felé útozó Sergek közzül a' Tsásfár ne-
vét viselő könnyű Lovas Regiment ezen napokban
keresztül fog Bétsen menni, és már egy réize bé-is
szállott a' *Landjirafz* nevu külső Városba.

Életrész jegyzések.

Némelly Bétsi Levelek azt erősítik, hogy egy bizonyos ujj Hadi Rendelés szerint, ennek utánna a' F. Ts. Királyi egész Tábornál lévő Katonaság; mind a' külső, mind a' belső Nemzetbéliek, bizonyos elzendeig *Kapitulációval* fogának szolgálni — és nem örökösön mint eddig. — A' Tiszteknek pedig fényes *Székfok* helyett más, és hátulról tsataltó *Jogok* rendelkezni. — Az Auszriai Státus Kanzelláriusa Hertzeg *Kaunitz*nak ezen hónapnak 2-dikán vala születése napja, a' midon életének 83-dik elzendejébe jutt. A' F. Ts. Császár és Császárné magok is jelen valának ő Hertzegségénél ezen napnak tiszteletére. — — Ha tsetépatéra kerülne a' Frantzokkal a' dolog — már láttuk, hogy H. *Hohenlohé* a' mi Táborunk Vezére — a' Pruszizus részéről is az ott szolgáló Hertzeg *Hohenlohé*, a' *Breszlau* Komendáns vagy on e' végre ki-nevezve. — — Azt írják a' Bánátból *Oravitz*ről 10-dik Február. „Tegnap nálunk egy valóságos tavaszi nap vala; este felére kelve pedig egy olyan ártóztatos menydörgés kezdődék, és az után csend; mellyen mi minnyájan bámulunk vala. Közép éttzaka egy kis földindulást tapasztaltunk, de minden kár nélkül — melly még ezen a' környéken köztünk soha sem hallatott. — — Pest Vármegyének 4-dik V. Notáriusává, a' Prothocolumnnak Magyarból Deákra való fordittására nézve, *Székhely* János Ur tétetett. — — A' *Párisi* Jákobiták Klubja azzal mér ditsekedni, hogy nekik Frantzia Orfzagon kívül is sok Klubjok vólna, kikkel szüntelen való levelezésben vólnak. Ezt írják a' *Koloniái* Levelekben. — — A' Frantzia zürzavarnak és ujj Constitutzionának sok ugyan az ellensége; de legnagyobb Spanyol Orfzág; ki kész minden erejét befogni, tsak hogy a' régi Frantzia Törvény és szokás helyre állhasson. *Kataloniában* 10 Lovas Regement fekszik, melly még eddig hallatlan vélt, és a' Tavaszra még több nép fog ide öfzve-gyülni. — Azt írják Jan. 20-dikán *Páris*.

Párisból, hogy az ugy nevezett *Allier* vize mellyéki Püspöknek Vikáriusja fő Tiszt. *Guillot* Ur egy *Düsour* nevű igen szép Apátságával azon hónapnak 14-dikén el-szökött. — — Konstantinápolyban a' Pestis egészben meg-szünt. — A' Muszka és a' Porta között kötött békeségnek egvező Levele még a' jövő Hónapban tserélterik által; azért halgatunk ezzel addig, hogy valóságot irhassuk. — Hogy a' Romai és Nápolyi Udvarok között az egyesség némü-némü-képpen helyre állott légyen, innen tudjuk, hogy a' Nápolyi Királytól valósztatott uj Püspökök a' meg-vizgáltatás és fel-szenteltetés végett Romába mentenek. — A' Svéd Követ oda hagyta Párist: az Orosz Követ-is induló félben vagy on haza-felé. — *Rochelle* Várofsában a' múlt hónapnak vége felé vagy 3 százig való békételen Papok öszve gyűlvén, egy *Contra-revolutzios* Komplotot formáltak. Annyira vitték vala már a' dolgot, hogy az itt őrizeten lévő Regiment-is velek egyet értett, és a' Nemzeti Gárdák méltatlanságokkal illettettek. A' dolognak vége a' leve, hogy ha ezen Regiment Generálistól együtt tsak hamar a' Várost oda nem hagyta volna, már a' Nemzeti Gárdák és Polgárok a' magok Előljáróikkal edgyütt, a' Kalzárjának meg-vivásához kezdettének volna. Ezen tselekedete által olyan gyűllötségessé tette magát a' nevezett Regiment, hogy a' körül lévő helységek közzül szállásra edgyik-is bé nem akarja fogadni. Utollyára egy *Rhe* nevű szigetetéskére rendeltetett szállásra, de meg-értvén a' szigetbéliek előre a' dolgot, ágyukat szegeztenek a' Regiment ellen, és bé-nem bortsátották.

A' Párisi Nemzeti-gyűlésbe bé-megyén nem régiben egy *Quakker*, és minthogy ezek az emberek senki előtt Kalapjokat le nem veszik, még a' magok Fejedelmek előtt sem — tehát ez-is fel-tett Kalappal állott-bé a' Gyűlésbe. Egy valaki lelkánia fejeről a' Kalapot, és kárma esik, hogy ezen vétkéért vezetnék-ki a' Gyűlésből. Nem! sefele a' Prézis: Ha ő egy Polgár és jó Hazafi, tartson annyi

annyi Kalapot a' fején, valamennyit a' maga id. velségére szükségesnek ítél; 's így marada kalap fel-téve a' Gyűlésben.

A' mi Kedves és Kegyelmes fő Hertzegünk *Jessen's* 21-dikben az Udv. Játék-néző helyben jelenek meg nyavallyája [után] leg-előbbtör, kit a' jelen való fokaság kez-tapsolással közönte — egész Bétsnek szivén fekszik vala ezen Kedves fő Hertzegnek nyavallyája. — Fő Hertzeg *Antal* 20-dikban a' Nápolyi Követ Báljában leg-előbb jelent-meg a' vólt Gr. *Károlyi* Serge forma-rudájában. — A' múlt Szeredán dél utáni 4 órakor vala a' Török Követ H. *Kaunitz*nál Audentzián, hasonló pompával, mint H. *Kollorédon*ál. Kinél ezek a' Ts. Kir. Kamarás Urak jelentenek vala-meg a' Követtel együtt: Gr. *Elz*, Gr. *Fischerhazy* Josef, Gr. *Kálnoky* Lajos, Báró *Riezensfeld*, Gr. *Veteráni*, Gr. *Kalkenhan*, Gr. *Stahrenberg*, Gr. *Althan*.

Antverpidban szinte veszedelmesek a' körövel-állások. Azt erősítik a' Brüsszeli Levelek, hogy parantsolattvok vagyon a' nevezett Városbau őrizeten lévő Tsácz. és Kir. Sergeknek, hogy ha nappal együtt tojongó és öfzve futó embereket látnak, réjok löjjenek, éttzaka pedig ha valakit lámpás nélkült látnak-meg, tüzet adjanak néki.

Egerből tsak nem a' hitelt fellyül múló szomorú híreket hallunk. A' Püspök Ur Exjának Kapui és Udvara fegyveres Katonák által mondottatnak őriztetni, a' fel-zúdúlt nép ellen. — Itt a' történetek nem kitsinek; de a' mellyeket tsak akkor fogunk közleni, midön az oda rendelt nyomozó *Commissió* a' maga kötelelségit el-végzi. — Egerből fél órányira fekszik egy *Fel-német* nevű Helység, hól egy hújában meg-tébojodott öreg Parasit egy Isten emberétől halálra korbátsoltatott — bókdog Isten!!! Erről-is ez után bővebben.

Pest 18. Febr. — Ama régi Kánálisokról való Projectumok úgy tettik mintha Magyar Országban ismét meg-elevenednének, az Országban sok ahhoz értő emberek ezen belső Commertium nemesebb rúgójának hasznos voltát által látván. Nem régen az Ország egy Commissiot rendelt, hogy egy *Szolnokból* fogva *Budáig a' Tiszát* a' Dunával egyben kötő Kánális vitelének lehetősége meg-vizsgáltatnék. De még ennél meg-jegyzésre méltóbb a' két testvér *Kis Úr*oknak projectuma: kik közzül az egyik mint Kapitány az Intsinér Seregnél, a' másik mint Kamara Intsinérje az Országban szolgál. Ezeknek projectuma az, hogy a' Dunából Monostor tájékáról *Báts V*-megyén kereftül *Földvár* mellett a' *Tiszába* egy Kánális viteiődjék, és ehez három *Gátak* (Cataracták. *Schlusen*) építtésének u. m. egy a' Dunánál, más a' Tiszánál, harmadik pedig a' Kánális közepén; mellyek a' viznek folyását — minthogy a' Viz-horizonnyának a' Tiszánál ugy-is mintegy 23 lábnyi esése formáltatik — szabad akaratt szerint vagy tartoztatnák, vagy megbotsátának. Mennyi házon hárcomlana az Ország-ra, a' *Bánatusból* és *Báts Vármegyéből* a' Duna mellékére, de kivált a' Sónak *Szegedről* a' viz hátán a' Dunán túl lévő rézerekre való vitele által, ki-mondhatatlan. — Egy 14 mérföldet tévő Kánálisra 's ezen lévő három erős Gátokra, előttem az egy Millióra alig tétellett költség tsekélynek tettik; mivel csak az ilyen nagy vizekhez alkalmaztatott erős Gátok ezen summának nagy részét elnyelik — hát a' szörnyű föld munka! — De feltételesen, hogy mind a' *Libellátió*, mind az egyéb munka tökéletesen ki-vagyon előre dolgozva, annyival is inkább, mivel a' Projektisták a' magok költségeken ajánlják ennek három elztendő alatt való el-készítését, e' következő fel-tételek alatt: — A' Kamarától kérnek 5 *pro Centora* 200-ezer forintokat. Az egy Millióból még hátra lévő 800,000-ból *Actumok* o' tsinálnak úgy, hogy egy Kompanyát állitván-fel, ebbe 500 forintoknak le-tétele mel-

melleit akár kit bé-vesznek. A' Kompániának a' Kánálisból származó minden haszon vetelre Exclufivum Privilegiumot kérnek 25 esztendőkre, melyeknek lefolytával ő Felsége le-tévén a' költséget, a' Kánálist magához válthatná. — A' Kompániának leg-nagyobb haszna lenne a' Só hordásból, ugy fizetvén ő Felsége ezért ez után-is, mint eddig, míg szekerem hordatta; egyéb terheknek pedig mázsájáért minden mértföldre egy Cél krajtzár lenne a' vetelnek ára, maga tartván a' Kompánia, mind a' Kánálison, mind felvebb a' Dunán vonó lovakat. — Illyen 's több ehhez hasonló elmés és hasznos gondolatok vannak a' projectummal egybe köttetve, de a' mellynek minden titkairól még eddig tanuságom nem lehetett. Nem tudhatom mi-némű *Asscuratiot* nyerjenek a' Kompániában álló Individuumok pénzeknek le-tétele iránt? Vallyon a' Tifzánál és Dunánál *Solida Materiából* projectált nagy Gátak ellent vethetaek é a' viz minden tusakodásainak? A' földje a' Kánálisnak néhol nem hómokos é? Az esztendőnként szappal és porondal fenekét meg-telő Kánálisra elegedendő, szükséges, és előre való készület rendeltetett é? A' Tifzában menő Kánális vize vallyon a' Tifza lassú vizét Földváron fellyül fel nem tolyya é, és árodásra okot nem szerez é?

Rima - Szombath 15-dik Febr. 1792. — Mirabar condam, quod tanti ad Pergama belli, — Europae, atque Asiae, Causa Puella fuit!

De eb tsudállya tovább, mert ez a' Trójai hires ugyan, de nagy részint tsak mese. A' mi Kiss Honthi ártatlan Menyasszonyunkon majd egélsz valóssággá vált. A' Vö Legény őrzötte igaz ezt a' kebelében önként szállott arany gyapját egélsz *Phryxusi* szorgalmatossággal, és hogy meg-mutassa: hogy ő erköltsére nézve-is meg-érdemlett ilyen eleven Kintset, *Argusét* állita a' mellé, a' ki megnyitott mind a' száz szemével magától a' Vö Legénytől-is őrzéné mind addig aztat, meddig házá-nál

nál párta alatt mulatna. Ritka mértékletesség egy mái Iffiúban, és a' szerelemben fenckig el-merületben! A' Sógorok e' lenben, kiket a' Kiss-afszony olly furtsán a' vizre vitt vólt, nem birván magok vad indulatival, az Evangelicus Prédikátorokat *sub poena maioris degradationis*, az öfzvé esküttetéstől el-tildalmazák: sőt mendergős parantsolatot küldének a' Kerület-béli V. Esperesthez-is, hogy ő Szentsege a' Pápisztaságot, és házaláágot ezen jegyefseknek *sub onere strictissime responsionis* fel adni meg ne próbálná. Amazoknak kiürolni kellett kétség kívül illy hatalmas Orszléányoknak ordittására, mivel az edgyik közüliök a' rend szerint való Inltor Urnak helytartója, a' másik örökös Protokollatája. A' V. Esperest pedig Khollerája szerint, hancs emlékezetnek okáért ezen parantsolatot a' rendadástól meg-mentse, bé fűszerfzámoztatá és teljes tífztelettel oda tevé, a' hol a' Pestis se árt-hafson néki. Már ez a' *Vénus* rab-szifjára fűzött két egy másért tsak meg nem haló gyönyörű fogoly, mit tsinállyon illy szorongattatások között? Kotsira ülnek szegények, Városunk felé egész bá-torsággal indulnak, hogy itt sebes sziveiknek or-voságot keressenek. De meg-orrolván szándéko-
 kat Sógor Uram egy trupp fel-fegyverkezett Parafz-
 tokkal, uttyokat el állya, a' Kotsit az Ország út-
 tyán meg támodja, a' szörös Katonák Kapitánnya, az ártatlan Vő-Legény mejjének szegezteti, hogy meg ne mozdulhafson, vagy hat Parafzta a' pus-
 lákat; a' jajgató, a' kotsit egész Kiss-afszonyi te-
 hetséggel meg-ragadott a' Menyafszonyt pedig ki-
 szakasztattya helyéből, és hangos Triumphusi
 pompával haza vilzi. Emberi szánakozásra okos-
 sabb Testvérekre, és minden ditséretre méltó ez
 az M^o *Krisztina*! áll szegény eddig a' *Dánaë* Ka-
 litzkájában, hová vigasztalására talám tsak egy
 szem arany első sem furhattya-bé magát hozzá, és
 kézfül belölle vagy az erőltetett jövendőbéli házasa-
 ságnak gyászos áldozattya, vagy ollyan egy sze-
 réllly, a' kinek nevével még valaha talán a' játé-
 tékos

tékos Könyvek-is kerekedhetnek. Mert ha 16 ez-
tendőre fordult korában meg-mutatta, hogy több
ész lakik az ő Pártója, mint két tuzet Hypocon-
diacus Philosophusok köpenyvege alatt, szemei job-
ban meg-nyilván, és első-ívén benne a' váloga-
tott erkölcsök, mit nem várhatunk odébb belőle?

Éllyen ez a' szép Kis-Afzszony!

Nöjjen benne a' Meny-Afzszony!

Az ő finom fok erköltse!

Rad Izállyon *Kende* de költse!

Külső Országgi Tudósítások.

Hallatlan dolgok mennek Frantzia Országának
némelly részeiben véghez. Némelly helységekbel,
a' meg-esküdt, másból pedig a' meg nem eskü-
dött Papok üzetetnek - el. Sok helyekről pedig min-
den-féle Papoknak ki-adva vagyon az útja, és az Egy-
házfi szolgáltatja-ki az Isten igéjét; az ilyen hel-
lyekről mind a' meg-esküdt, mind pedig a' meg
nem esküdt Papok tanácsosabbnak állították előbb
állani. — — Közelebről, mint már tudjuk, egy
fok punktumokból álló Dekretomot irt a' Nemze-
ti gyűlés, mellyel azt akarta véghez vinni, hogy
az Országból még csak a' madár se mehessen-ki
Paszfus nélkül. Midőn közelebről ezen Dekre-
tom a' meg-erősítettés végett a' Királyhoz vitetett
vólna — *semmi se lézen belőle* — felele a' Király
a' Deputációnak, ezt adván okul: hogy a' Fran-
tzia Constituzió minden Frantziának meg-enge-
oda menni, a' hová teitzik. — Már ez a' 4. dik De-
kretoma a' Nemzeti gyűlésnek, mellyekről a' Ke-
rály ezt mondotta, hogy *semmi sem lézen belől-
lök.* —

Anglia. — Az Anglus Parlamentomi ülések-
nek kezdetével ki-állottak a' mint már tudjuk, *Per*
és *Pitt* egy más ellen a' síkra. Még a' leg-első nap
mindjárt el-kezdették szavaiknak éles menköveit
egyik a' másik ellen hajigálni. *Pitt* tehetsége sze-
rint

rint orátorkodik a' Ministeriumnak minden maxi-
mái ellen: *Fox* pedig most is csak az, a' mi volt
a' közelebb el-ozlott Parlamentomi ülésekben, az
az nem egyéb, hanem a' népnek vagy az *Opposi-
tionnak* a' Ministerium ellen fel fegyverkezett bajnok-
ja. — *Lord Stormont* a' felső Házban azon a' han-
gon kezdett a' Ministerium ellen beszélni, a' mel-
lyen *Fox* az alsó Házban, és így most a' felső Ház-
béli *Oppositio Pártjának* *Lord Stormont*, az alsó Ház
bélinek pedig *Fox* a' feje. Mind kettőjokről bővön
fogunk ennek utánna olvasni az *Anglus* Levelekben.
Vagyon még az alsó Házban egy *Grey* nevezetű
Orátor-is, ki *Buzal* egyenlő hangon kezdette mind-
járt az első ülésben is beszédét.

A' Frantzia Constitutióról azt mondotta *Fox*,
hogy a' Frantziáknak valósággal Reformátiora volt
szükségek. A' mi pedig Angliát illeti, ennek min-
den ki-gondolható Constitutziók közzül a' leg-jobb-
hoz vagyon fzerentséje. Vagynak ugyan ehhez-is
néhány apró hibátskák hozzá ragadva: de az
egész olyan tökéletes, hogy arra egy szabadon
gondolkodni tudó ember bámulás nélkül réa nem
tekinthet.

Motskolódó szókat mondott *Fox* a' többek közt
a' Ministerek ellen azért, hogy ezek a' Királyt az
Igazgatás-béli jó rendnek ditséretiről beszélni meg-
eng dték 's nem adták ez helyet néki azt a' taná-
tsot, hogy inkább a' Birminghami tavallyi támo-
dásról tett volna valami emlékezetet. — A' Ki-
rály midőn jelentette vólt, hogy már ezen éizten-
dőben a' népen fekvő taxák kilszbedni fognak.
Fox erre is azt a' meg-jegyzést tette, hogy ez a'
dolog nem a' Királyt illeti, hanem a' nép kép vi-
selőit u. m. az alsó Házat, és a' Király ne fofáza
meg ezen házat azon örömétől, melyet ez abból
fog venni, ha a' népet ilyen örvendetés dolog
irant, mint a' taxáknak kilszbedése, tudósíthat-
ja. — Szollott továbbá *Fox* az Ország Udvar el-
len tétetett költségekről, és mindenek felett hibás-
nak állította a' *Tippó Saib* ellen indított Nap-ke-
leti

leti hadat. Le-gyalázta az itt hartzoló Anglus Ser-
gek Vezérét *Cornwallist*.

For után fel-állott *Pitt*, 's minden ő erőfőgő ellen a' maga leg-keményebb ellen-vetéseivel jött elő. — — — Itt le-akartuk írni, mi módon vették az Anglus Parlamentomi ülések a' ma-
ok kezdeteket. Ez után csak azt fogjuk fel-jegyezni belőlők, a' mi nevezetes lészzen.

Svéd Ország. — A' Svédok Királya Jan. 26-di-kára őszve-gyűjtven a' Svétziai 4 Statusoknak De-putátusit egy nagy Királyhoz illő beszédet tartott hozzájuk. Le-írta előttök 21 esztendőig tartott szereztsés uralkodásának minden változásait. Mind a' négy Statusoknak érdemeit külön külön fel-vé-
vén, őket érdemek szerint magasztalta. — — A' Paraszt Rendhez így szollott utoljára. — „Hogy hozzátok való háladatolságomat meg-mutalsam, nem mondhatok egyebet, hanem hogy magatokat Svédeknek lenni meg-bizonyítottátok, és hogy azoknak az embereknek maradéki vagytok; kikről *Gustavus Vasa* ezt mondotta vólt: — *Az Isten, és a' Svéd Parasztok*

Végre kereken meg-mondotta a' Király a' Gyűlésnek, hogy az ő szélya ezen Ország Gyűlésének őszve-gyűjtésében semmi egyéb nem vólt, hanem az Ország üress Kálsájának rendbe való szedése, melly ugyan ha üress-is, még is vagyon olyan tele, hogy annak jó rendbe való szedése egy tseppel sem fog a' föld népére nagyobb terhet hozni, mint a' mi-lyen azon eddig feküdt. Utollyára ditsekedett-is a' Király egy kitsint, emlegetvén azon maga bátorsá-
gát, mely szerint olyan időben mérészelte a' Svéd Statusokat őszve-gyűjteni, midőn a' mostani e' fé-
le nagy Gyűlésekben elő-fordulni és Revolútiókat okozni szokott nyughatatlanságokért, ilyen Gyűlést ritka mái Fejedelem mérészlett volna őszve hívni.

Az Orosz Tsászárné a' napokban nagy örömöt okozott a' Romai sz. Széknek ezen izenete által, hogy semmit se busullyon; mert mindazon örök-
ségei-

ségeinek birására, melyeket a' Frantzia Revoluzzió által el-vezített, kevés idő múlva bizonyosan vissza fogj: helyhezetni.

Tudósítások.

Budán, édes Hazánknak Szabad 's Királyi közép Városában, nevezetesen a' Várban találatik egy fő Uttzában fekvő, és minden tekintetre érdemes, két rend magoságú, közel 30 szobákból, és ezekhez tartozandó szükséges alkalmatosságokból álló Ház, melyet a' tulajdon örökösse vagy el-adni, vagy Nemes Jofsággal fel-tserélni szándékozik. Ennek kedvellői jelenthetik magokat, ugyan Budai Várban lakozó Könyváros *Veingand* János Mihály-nál, vagy személyly szerint, vagy szükséges Levél által.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tudósítás D --ból. El-bámulánk, midőn a' 10-dik Kúriából a' Kathédrai Gyűjtemény Gyűjtögetője tudósítását olvastuk. Meg-vallyuk annyira meg-hatotta szívünket azon tudósítás, és abban való ártatlan motskoltatása edgyik Tiszteletes Tudós Fő emberünknek, sőt mondhattuk Atyánknak, hogy éppen meg nem álhattuk, ha mind kéntelen-is, hogy azon tudósításra mi-is egy két sort ne írjunk, és a' mi Fő Tiszteendő Urunknak pártját ne fogjuk. Hallya meg azért a' Világ, és értse meg mi mellett buzog olly igen ez a' Gyűjtögető Ur. Ez a' pénz vagy nyereség mellett buzog, fél, hogy májd a' nyakán maradnak azok az innen-is amonnan-is erőszakkal ki-tsafart, nem tudjuk mitsoda Gyűjtemények

mények. Ugyan-is mitsoda Gyűjtemény ez, szól-
nak a' már ki jött két darabokról? Ollyan, a'
mellyel igen nagyon meg-tsalta a' Publicum re-
ményét, felkötve előre a' nagy harangot réa-
jok. Holott csak pengő, sem érdemlettek volna. Ol-
lyan gyűjtemény ez, a' mely csak pénz halászásra
való, igen hamar alanna ez a' Gyűjtőgető Ur gaz-
dagodni, holott erre leg-jobb út volna a' maga sor-
sával való meg-elégedés, és a' maga halgatóinak
Izorgalmatos igazgatása. Mitsoda Gyűjtemény
ez? Ollyan, a' mely nem hogy dicséretére, sőt
gyalázatvára van fok érdemes Papjainknak. Az
el-múlt évszázadban V. voltunk Tiszteltes Sz. S.
Urnál egy-néhányan, ott ülünk hallatára így mots-
kolik-le két Tisztelendő P. Urak ezen Gyűjte-
ményt: Ha ilyenek így szólnak a' Tudós Refor-
mátusoknak munkái, csak ilyenek ám el velek.
Hát magok a' Református Papok is, mely roz-
szól ilyenek erről a' Gyűjteményről, meg-tettzik
abból, hogy fokaktól hallottam, a' kik egy fa ko-
vára sem bészűttek. Mi ugyan igazán mondat-
tyuk, hogy egy pénz árú halzárú sem vehettyük,
ámbar fokszor igyekeztünk, kivált mikor Innepekro
ki-mengyünk, és mondattyuk jó lélekkel, hogy
ha az az egy nagy érdemi Tudós Atyánk nem
vólna, a' ki ellen a' Gyűjtőgető Ur ki-költ, jó mun-
kát se tudnánk mondani, még gyengék lévén fokan
közzüllünk arra, hogy magok tsinállyanak Prédi-
kátziókat. Mitsoda gyűjtemény hát ez? Kathédrai
Gyűjtemény? Nem illik ez a' név réa, ki fogván
némelly érdemes Papoknak munkáit, a' mellyeket
közike hibáson oda szárt, ki merne ezek közül
csak egyel-is a' Kathédrába menni? én ugyan, sze-
gény legény vagyok, de még csak egyfzer is réa
nem mertem fejemet vetni, hogy ezek közül tsak
egyel-is fel-vittem volna a' Kathédrába. Mitsoda
Gyűjtemény hát ez? Ollyan, a' mely a' Szent Irás-
nak világos értelmét-is el-tsafarja, hibáson magya-
rázza. Ezt a' Sz. Irásbéli helyét *Mát. 24: 40, 41.*
42. Akkor katten lesznek a' mezőn egyik el-ragadta-
tik

zik, a' másikk el hagyatik 's a' t.: az ítéletre magyarázza. Bár jobban forgatná ő Kegyelme a' jó Comertariusokat, jobb volna a' Gyűjtemény helyett ha ezeket olvassatná, így oiztán nem magyaráná azt az ítéletre, a' mit édes Idvezitőnk, a' Jérisálem vezedeiméről mondott. Azt mondja a' gyűjtögető Ur: hogy nem tudta, nem esmérte azon nagy érdemü tiszteles Urnak, a' ki ellen olly szabadon fel-támadt, a' munkáit. Ez tsak ki-fogás, de bizony tsak jó a' sótalan ételbe a' só, mert így jobb izüen meg-ezzük: ezek közzé a' sótalan gyűjteményi Prédikáziók közzé-is tsak jó volt, egy ollyan nagy érdemü T. Urnak 's másoknak betses munkájokat bé-enni, (de bár tsak el nem rontva) hogy a' sótalansága ne érezzen a' magáéinak.

Azt mondja a' gyűjtögető Ur: azért gyűjtemény, hogy minden-féle munkáit légyenek benne. Jól van tsak éppen az Auctorok engedelmével, és nem hibáson. Jó a' gyűjtemény, és bár több jönné világozságra, de nem ollyan, mint a' mellyet ő kegyelme ki-adott, ennek jobb lett volna örökre oda maradni.

Azt mondja a' gyűjtögető Ur: azokból a' könyvekből, a' mellyekből ez a' nagy érdemü T. Ur dolgozott, ő-is fordított. Jól van, de bár ugy fordított volna, mint ez, így nem volna semmi panasz a' gyűjteményre.

Utollyára még kérdésben meri tenni a' gyűjtögető Ur, mellyik lesz épületesebb az ő mis-másza é (nem értvén ide azon érdemes T. Férfiakat, a' kiknek munkájokat ezen két utolsó darabokba-is erővel bé-iktattya) vagy pedig az é a' nagy érdemü Férfiúé, a' ki ellen fel-fegyverkezett? Bezzeg ezeknek-is mint az elsőbkeknek nagy harangot köt előre-is a' nyakokba, holott a' jó bornak nem kellene tzégér, tudjuk mire való ez, de bizony nekünk nem kell a' jó gyűjtemény, bé-teltünk már vele, jobb lesz hát ezeket a' mostan-ki-adandó két darabokat tsak a' zsákba bé-gyűjteni, mint a' Publikumot

likumot terhelni vele, mert tudjuk, hogy ezek sem lesznek jobbak az elsőbbségnél. Mi pedig csak várakozunk azon nagy érdemi T. Atyánknak érdemes és bölts munkáira, ezek tesznek minket másokat is böltsékké, egy egész Bibliothékánk lesz, ha ezeket minnyájan megfizerezzük, és el-lehetünk a' gyűjtemény nélkül. Csak bocsásd hát kérünk nagy érdemi T. Ur mentől hamarébb bölts munkáidat, ohajtyuk és várjuk Iziv szakadva, ne gondoly az elléle ki jövő sovány gyűjteményekkel, fo-ha előttünk az ellélek érdemes munkáidnak bésit és kedvelségét el-nem veztetik, mert meg-vagyunk arról a' tapasztalásból győzöttetve, hogy ezek mind épületesebbek, mind hatznosabbak lesznek a' Győri gyűjteménynél, és e' végre adjon az Ur erőt, tehetségét Tenéked ezeknek ki-adásokra ohajtyuk és kívánnjuk minnyájan, a' kik vagyunk buzgó halgatóid, és tisztelőid a' D. C. lévő Ifjúság közönségében, nevezetesen O. R. O. Sz.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' *Historisch - Politische Journals der K. K. Erblande* nevű *Hónapos Irásnak* 3 - dik darabja Mártz. 1-ső napjára fog ki jöni, és így ezen *Journalnak* 1-ső Köttete készen készen. Ez azért jelentetik, hogy a' kiknek tettzik a' következő 3 darabokra, az az, a' 2-dik Köttetre jo előre pränumerálhassanak. A' fél éftendei elő-fizetés 3 forint, melyeket akár a' közelebbjélvő Posta Hivatalokon lehet tenni: akár pedig magához a' Szerzőhöz bé-
lehet küldeni.